

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1432/2018
19.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Драган Марковић и Божо Марковић, адвокати из ..., против туженог ББ са седиштем у ..., чији је пуномоћник Милан Марковић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1457/17 од 18.09.2017. године, у седници одржаној 19.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1457/17 од 18.09.2017. године и делимична пресуда Основног суда у Врбасу П1 338/16 од 03.02.2017. године, па се поништава решење туженог ББ из ... од 25.02.2014. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ./ од 14.04.2011. године, а тужени се обавезује да тужиоца АА из ... врати на рад, на радно место које је обављао пре отказа уговора о раду или да га распореди на друго радно место које одговара његовој стручној спреми и радном искуству, у року од 8 дана од пријема преписа ове пресуде.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Врбасу П1 338/16 од 03.02.2017. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи решење туженог о престанку радног односа и отказу уговора о раду број ./ од 14.04.2011. године и решење од 25.02.2014. године, а да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад, на радно место које је обављао пре отказа уговора о раду или да га распореди на друго радно место које одговара његовој стручној спреми и радном искуству. Ставом другим изреке констатовано је да ће о преосталом делу тужбеног захтева и о трошковима поступка бити одлучено коначном одлуком.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1457/17 од 18.09.2017. године, жалба тужиоца је одбијена, као неоснована и делимична првостепена пресуда потврђена у одбијајућем делу.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, почев од 03.05.2006. године, а по Уговору о раду број ./ од 14.04.2011. године распоређен је на послове директора туженог за Србију. Уговор о раду му је отказан решењем туженог од 06.08.2012. године, али је правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду, СЈ у Врбасу, од 13.09.2013. године, која је постала правноснажна 26.12.2013. године, наведено решење о отказу поништено и тужени обавезан да тужиоца врати на радно место које је обављао пре отказа уговора о раду или да га распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми и радним способностима. Према Правилнику о систематизацији радних места од 08.08.2013. године, код туженог су систематизована само три радна места са по једним извршиоцем и то место генералног директора, шефа рачуноводства и контролора безбедности имовине привредног друштва, за која је прописана висока стручна спрема и 5 година радног искуства. Дана 10.02.2014. године, по позиву туженог, тужилац је са својим пуномоћником дошао на разговор ради враћања на рад и том приликом му је тужени предао понуду за закључење анекса уговора о раду број ./ од 14.04.2011. године, за рад на радном месту контролора безбедности имовине привредног друштва. У анексу се позивао на Програм решавања вишка запослених од 01.10.2013. године, по коме више не постоји потреба за радним местом које је тужилац обављао пре престанка радног односа, јер тужени више не обавља привредну делатност и постоји само потреба за обављањем послова контроле безбедности имовине. Тужилац и његов пуномоћник нису потписали пријем понуде, већ је о томе тужени сачинио службену белешку. Како тужилац у року од 8 дана није прихватио дату понуду и није потписао понуђени анекс уговора о раду, донето је побијано решење од 25.02.2014. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ./ од 14.04.2011. године, којим је тужилац био распоређен на радно мест в.д. директора, а због одбијања закључења анекса уговора о раду. У поступку је утврђено и да се по предлогу тужиоца и даље води извршни поступак ради извршења правноснажне пресуде за враћање тужиоца на рад.

Код овако утврђеног чињеничног стања, судови су одбили тужбени захтев за поништај решења туженог од 25.02.2014. године, уз закључак да су тужиоцу понуђени одговарајући послови с обзиром на стручну спрему, те да му је тужени из оправданих разлога понудио закључење уговора под измењеним околностима, па како тужилац исте није прихватио, то је правилном применом члана 179. став 1. тачка 7. Закона о раду, донето решење којим му је отказан уговор о раду.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада, применом члана 171. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“ број 24/05, ... и 32/13, који је у том периоду био на снази), у случајевима предвиђеним тачком 1. до 6. овог става, док га одредба члана 172. став 1. Закона, обавезује да уз понуду за закључење анекса уговора о раду, запосленом у писаном облику достави и разлоге за понуду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди и правне последице које могу да настану одбијањем понуде. Ако запослени одбије закључење анекса уговора о раду у вези са чланом 171. став 1. тачка 1. до 5. овог Закона, послодавац може да му откаже уговор о раду, применом члана 179. став 1. тачка 7. Закона о раду.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да послодавац може запосленом понудити измену уговорених услова рада, када за то постоје промењене околности у односу на моменат закључења уговора о раду, које оправдавају измену тог уговора. Дакле, понуда за закључење анекса уговору о раду се може дати запосленом – односно лицу које је код послодавца у радном односу по већ закљученом уговору о раду и који (и фактички) обавља послове радног места на које је распоређен закљученим уговором.

У конкретном случају тужиоцу је решењем туженог отказан уговор о раду од 14.04.2011. године, којим је распоређен на радно место директора, а правноснажном судском одлуком ово решење туженог је поништено и тужени обавезан да тужиоца врати на рад – на раније или друго одговарајуће радно место, јер је реинтеграција запосленог нужна правна последица утврђења да је запосленом незаконито престао радни однос и применом члана 191. став 1. Закона о раду. Међутим, враћање запосленог на рад по правноснажној судској одлуци, као и његово распоређивање на одређене послове, подразумева да је запослени почео да ради на одговарајућим пословима или да му је то омогућено, на који начин је обавеза туженог, као послодавца и извршног дужника, одређена и одредбом члана 383. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Доношењем правноснажне пресуде о поништају претходног решења туженог, од 06.08.2012. године, о отказу уговора о раду тужиоцу, јесте остао на снази уговор о раду број ./ од 14.04.2011. године, којим је тужилац распоређен на радно место в.д. директора, али то не значи и да је тужени испунио своју обавезу одређену наведеном правноснажном одлуком, јер тужиоца није вратио на рад – ни на раније место директора, ни на друго одговарајуће радно место. Како је услов за давање понуде за закључење анекса уговора о раду да запослени има закључен уговор о раду са послодавцем, али и да обавља послове радног места на које је уговором распоређен, што је у конкретном случају изостало. Из наведеног произилази да пре испуњења овог услова, односно пре враћања тужиоца на рад (на претходно или друго одговарајуће радно место), тужени није могао тужиоцу понудити анекс за измену уговорених услова рада, па му због одбијања закључења анекса није могао ни отказати уговор о раду, на основу члана 179. став 1. тачка 7. Закона о раду, што и тако донету одлуку о отказу чини незаконитом, а захтев тужиоца за поништај исте и за враћање на рад – основаним.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је побијаном пресудом тужбени захтев одбијен уз погрешну примену материјалног права, па је применом члана 416. став 2. ЗПП, преиначио нижестепене одлуке и тужбени захтев усвојио, односно одлучио као у изреци.

Председник већа – судија

Весна Поповић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић